

Клименко Світлана,
к.е.н., доцент кафедри економіки та підприємництва,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
kneusvetlana@ukr.net
Алексійчук Андрій,
студент магістерської програми «Бізнес Економіка»,
aalieksiichuk@gmail.com

МЕХАНІЗМ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

THE MECHANISM OF DEVELOPMENT OF ENTERPRISE DEVELOPMENT STRATEGY

МЕХАНИЗМ РАЗРАБОТКИ СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ

Анотація. Розглянуто два основні етапи розробки стратегії розвитку підприємства: базовий та апробаційний. Визначено, що фінальний вибір стратегії доцільно здійснювати на основі семикомпонентного інтегрального показника розвитку підприємства.

Abstract. The two main stages of development of the enterprise development strategy are considered: basic and approbation. It is determined that the final choice of strategy should be based on a seven-component integral indicator of enterprise development

Аннотация. Рассмотрены два основных этапа разработки стратегии развития предприятия: базовый и апробировационный. Определено, что финальный выбор стратегии целесообразно проводить с помощью семикомпонентного интегрального показателя развития предприятия.

Актуальність сталого розвитку підприємства - це наявність впорядкованих стратегій та планів дій, які повністю зможуть вказати орієнтири для розвитку підприємства, підсилити його конкурентні переваги та можливості розвитку. Недостатня обґрунтованість таких планів може спричинити значні втрати підприємства, тому значної уваги потребує механізм розробки та впровадження стратегії розвитку підприємства.

Постановка проблеми. Вітчизняні умови господарської діяльності характеризуються високою чутливістю до впливу кризових явищ, нестачею джерел фінансування, високим рівнем фінансового ризику, нестабільним банківським сектором, низьким рівнем ліквідності та платоспроможності підприємств. З самого початку розробки стратегії розвитку підприємства надзвичайно важко спрогнозувати усі можливості та загрози, які можуть виникнути у процесі встановлення цілей та визначення конкретних способів їх досягнення. Стратегія розвитку повинна бути гнучкою, щоб легко коригуватися у тих ситуаціях, коли визначені підприємством цілі не є досягнутими. Тому надзвичайно важливого значення набуває механізм розробки та впровадження стратегії розвитку підприємства.

Результати дослідження. Головними характеристиками стратегії розвитку є її ефективність, раціональність, адекватність, можливість створювати нові і покращувати наявні конкурентні переваги підприємства на ринку [1, с. 247]. У розробці стратегії розвитку підприємства можна виокремити два основні етапи: базовий та апробаційний.

При розробці стратегії розвитку більшу увагу доцільно звернути на базовий етап формування стратегії розвитку підприємства, бо виважена та обґрунтована стратегія розвитку надзвичайно спрощуватиме процедуру її впровадження на підприємстві, а також не вимагатиме частого коригування. Також обрана стратегія розвитку підприємства повинна бути гнучкою, щоб компанія могла швидко та легко адаптуватися до змін, які можуть трапитися у зовнішньому та внутрішньому середовищах.

Базовий етап розробки стратегії розвитку доцільно розпочинати зі встановлення головної цілі, яка б підсилювала стратегічні напрямки діяльності підприємства. Залежно від масштабності стратегії розвитку головну ціль необхідно розділити на окремі конкретні завдання, на досягнення яких встановити чіткі дедлайни [2, с. 170]. Значну увагу необхідно приділити аналізу зовнішнього середовища, використовуючи, такі сучасні матричні методи,

як SWOT-аналіз, PEST-аналіз і т.д. Аналіз матричними методами дасть змогу підприємству визначити власну конкурентну позицію за показниками частки ринку, якості продукції, ширини і глибини товарного асортименту, цінової політики, рівнем контролю за мережею розподілу продукції та постачання сировини, а також оцінить потенційний рівень конкуренції, на який зможе орієнтуватися підприємство [3, с. 98]. Аналіз внутрішнього середовища підприємства допоможе виявити невикористані резерви потенціалу підприємства, посилити позиції за стратегічними напрямками діяльності, розробити нові конкурентоспроможні товари та послуги, тощо.

Фінальний вибір однієї зі можливих стратегій розвитку підприємства можна здійснювати спираючись на розрахунок інтегрального показника, який дозволяє охопити велику кількість якісних та кількісних факторів впливу. В цілому інтегральний показник демонструватиме розвиток підприємства і може включати у себе наступні характеристики [4, с. 50]: 1) характеристики продукції; 2) характеристики фінансової стійкості; 3) характеристики виробничої стійкості; 4) техніко-технологічні значення; 5) показники рентабельності; 6) значення соціальної стійкості; 7) значення забезпечення інформацією.

Апробаційний етап являє собою реалізацію стратегії розвитку підприємства. Під час цього етапу здійснюється моніторинг за процесом реалізації стратегії з метою негайного виявлення можливих негативних чинників, які становлять потенційну загрозу для досягнення встановлених підприємством цілей. Саме тому моніторинг стратегії розвитку повинен здійснюватися паралельно із коригуванням стратегії та своєчасним внесенням змін у процес реалізації базового сценарію розвитку підприємства. Під час даного етапу потрібно зіставляти між собою отримані результати зі встановленими цілями розвитку та коригувати стратегію відповідно до умов, які складаються в зовнішній та внутрішній сферах діяльності підприємства.

Результатом раціонально вибраної стратегії розвитку є визначення стратегічних напрямів діяльності підприємства, які дозволять покращувати ринкові позиції, підвищувати його конкурентоспроможність та дозволять забезпечити його розвиток у перспективі. Розроблена стратегія розвитку повинна забезпечувати відбір та реалізацію таких стратегічних проектів, які максимально відповідатимуть цілям діяльності підприємства [5, с. 171].

Висновки. У розробці стратегії розвитку підприємства можна виділити два головних етапи – базовий етап та апробаційний етап. Базовий етап розробки передбачає визначення стратегічних мети та цілей діяльності підприємства, аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища, формування аналітичної бази для вибору стратегії та вибір відповідної стратегії. Апробаційний етап передбачає паралельну реалізацію стратегії, її моніторинг та коригування. Базовий етап є більш важливим, тому що від раціональності обраної стратегії залежить легкість процесу її реалізації та кількість внесених коригувань. Фінальний вибір стратегій розвитку підприємства доцільно здійснювати на основі семикомпонентного інтегрального показника розвитку підприємства.

Література

1. Захарчин Р.М. Сучасні виклики щодо формування економічної стратегії розвитку підприємства / Р.М. Захарчин // Науковий вісник НЛТУ України. 2014. Вип. 24.7. С. 245–250.
2. Шавшин О.С. Стратегія інноваційного розвитку підприємства / О.С. Шавшин // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Сер.: Економічні науки. 2017. № 3 (25). Т. 2. С. 167–171.
3. Сотник І.М. Формування стратегії стійкого економічного розвитку молокопереробного підприємства / І.М. Сотник, Ю.О. Мазін, О.В. Супрун // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. 2016. Т. 21, Вип. 7(2). С. 98–104. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2016_21_7\(2\)_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2016_21_7(2)_23).
4. Раєвнева О.В. Сучасний інструментарій розроблення стратегії розвитку підприємства / О.В. Раєвнева // Економіка. Менеджмент. Підприємництво. 2014. № 26(1). С. 47–54.

5. Ступчук С.М. Формування системи цільових показників як складова стратегії розвитку підприємства / С.М. Ступчук // Вісник Хмельницького національного університету. Сер.: Економічні науки. 2014. № 3. Т. 3. С. 168–172.
6. Павленко І. А. Інноваційне підприємництво як наукова категорія / І. А. Павленко, Л. А. Петренко // Інвестиції: практика і досвід. – 2014. – № 16. – С. 12–15.
7. Управління ефективністю функціонування і розвитку підприємств [Електронний ресурс] : монографія / [Г. О. Швиданенко, І. М. Репіна, В. П. Кукоба та ін.] ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – Електрон. текстові дані. – Київ : КНЕУ, 2016. – 397, [3] с. – Назва з титул. екрану.
8. Лаврененко В. В. Ціннісно-орієнтоване управління підприємством: ресурсні аспекти / В. В. Лаврененко // Вчені записки : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» ; відп. ред. А. Ф. Павленко. – Київ : КНЕУ, 2012. – Вип. 14, ч. 2. – С. 139–144.
9. Управління ресурсами підприємства : монографія / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» ; [Г. О. Швиданенко, О. Б. Бутнік-Сіверський, В. П. Кукоба та ін.] ; за заг. ред. Г. О. Швиданенко. – Київ : КНЕУ, 2014. – 424 с.
10. Петренко Л. А. Аналіз найбільш інноваційних компаній світу за рейтингом Forbes / Петренко Людмила Анатоліївна, Приходько Анна Олександрівна // Стратегія економічного розвитку України : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана» ; [редкол.: В. А. Верба (голов. ред.) та ін.]. – Київ : КНЕУ, 2018. – Вип. 43. – С. 57–68.
11. Новітні тенденції розвитку управління підприємствами : монографія / [О. С. Федонін, Г. О. Швиданенко, В. В. Лаврененко та ін.] ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – Київ : КНЕУ, 2011. – 257 с.
12. Контролінг : навч. посіб. / Г. О. Швиданенко, В. В. Лаврененко, О. Г. Дерев'янку, Л. М. Приходько ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – Київ : КНЕУ, 2008. – 257 с.
13. Павленко І. А. Світовий досвід аналізу та моніторингу інноваційного розвитку / І. А. Павленко, Л. А. Петренко // Агросвіт. – 2014. – № 16. – С. 3–12.
14. Лаврененко В. В. Організаційне навчання на основі концепції динамічних здібностей / В. В. Лаврененко // Економічна теорія. – 2011. – № 4. – С. 65–72.
15. Управлінський контролінг [Електронний ресурс] : колект. монографія / [Г. О. Швиданенко, О. Б. Бутнік-Сіверський, І. А. Павленко та ін.] ; за заг. ред. Г. О. Швиданенко ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – Електрон. текстові дані. – Київ : КНЕУ, 2015. – 156 с. – Назва з титул. екрану.

УДК 330

Віта Ковтун,
к.е.н., доцент кафедри економіки та підприємництва
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
vitkovtun@ukr.net

РОЛЬ І МІСЦЕ ТВОРЧОСТІ В ПРАКТИЦІ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

THE ROLE AND PLACE OF CREATIVITY IN THE PRACTICE OF MODERN ENTREPRENEURSHIP

РОЛЬ И МЕСТО ТВОРЧЕСТВА В ПРАКТИКЕ СОВРЕМЕННОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

Анотація. Розглядається сутність творчості в теорії і практиці підприємництва з точки зору побудови цілісного та міждисциплінарного розуміння її впливу на підприємницьку діяльність. Підприємництво розглядається з точки зору суб'єктивістської теорії, яка охоплює такі фактори як випадковість, невизначеність і неоднозначність. Описується зв'язок творчості з мотивацією, актуалізацією та інноваціями як факторами, які сприяють успішній підприємницькій практиці.